Eluned Morgan AC
Gweinidog y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes
Llywodraeth Cymru

12 Gorffennaf 2018

Annwyl Eluned

Pa fath o wasanaeth ieuenctid sydd ei eisiau ar Gymru? Pwyllgor i wneud gwaith dilynol ar ei Ymchwiliad i Waith Ieuenctid

Fel y gwyddoch, cynhaliodd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg (y Pwyllgor) ymchwiliad dilynol byr yn ddiweddar i'n Hymchwiliad 2016 i Waith Ieuenctid.

Prif ffocws yr ymchwiliad dilynol oedd canfod pa gynnydd a wnaed ers cyhoeddi ein hadroddiad ac a yw hynny'n gwneud gwahaniaeth i bobl ifanc yng Nghymru a'r rhai sy'n ymwneud â gwaith ieuenctid / darparu gwasanaethau ieuenctid ar lawr gwlad. Er mwyn helpu i lywio ein barn, cynhaliodd y Pwyllgor ymgynghoriad wedi'i dargedu a sesiynau tystiolaeth lafar gyda rhanddeiliaid allweddol.

Roedd y Pwyllgor yn ddiolchgar iawn ichi am y wybodaeth ddiweddaraf o ran y cynnydd, a roesoch ar 15 Chwefror 2018. Rhoddodd hyn ddarlun clir o'r camau a gymerwyd, a'r camau y bydd Llywodraeth Cymru yn eu cymryd, yn erbyn pob un o argymhellion y Pwyllgor. Roedd eich ymateb yn sail i'r ymgynghoriad a gynhaliwyd gan y Pwyllgor, ac yn darparu ffocws ar gyfer ystyriaethau'r Pwyllgor.

I grynhoi, clywsom bod cytundeb cyffredinol gan randdeiliaid bod yr ymagwedd a gymerwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod y misoedd diwethaf wedi bod yn gadarnhaol. Mae'r sector yn gweld bod pethau'n symud ymlaen ac fel Pwyllgor, rydym yn croesawu hynny. Un maes y tynnwyd sylw ato'n benodol oedd y newid ffocws yn ôl i 'waith ieuenctid' yn hytrach na gwasanaethau ieuenctid, a ystyriwyd yn gam ymlaen i'w groesawu. Y brif neges a glywsom oedd bod rhai negeseuon cadarnhaol iawn gennych chi fel y Gweinidog newydd a bod yn rhaid i hyn gael ei drosi nawr yn weithredu sydd o fudd i bobl ifanc ledled Cymru.

Yn yr ymgynghoriad ac mewn sesiynau tystiolaeth lafar, codwyd pryderon penodol - a gaiff eu hamlinellu isod.

Strategaeth Genedlaethol Gwaith Ieuenctid

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r ffaith eich bod wedi nodi cynllun gwaith, sy'n cynnwys amserlenni, tuag at ddatblygu'r 'Strategaeth Gwaith Ieuenctid Genedlaethol' ar gyfer Cymru, a bod hyn yn cynnwys y sector gwaith ieuenctid yn ei bwyntiau datblygu a

darparu. Nodwyd bod y cynllun gwaith hefyd yn ceisio egluro'r camau yr oedd angen eu cymryd i gyflawni'r Strategaeth hon.

Rydym yn nodi bod y llinell amser ar gyfer y Strategaeth newydd, fodd bynnag, yn heriol, a chlywsom bryderon ei bod yn bosibl na fyddai hyn yn caniatáu ar gyfer ymgynghori llawn a phriodol â'r sector. Ymddengys hefyd mai ychydig iawn o ymrwymiad ystyrlon a gafwyd hyd yn hyn â phobl ifanc wrth ddatblygu'r strategaeth. Credwn ei bod yn hanfodol bod pobl ifanc yn chwarae rhan yn natblygiad y Strategaeth. Felly, rydym yn creosawu eich datganiad ysgrifenedig diweddar ar 2 Gorffennaf 2018 lle rydych yn ailadrodd y bydd y broses o ddatblygu Strategaeth Gwaith Ieuenctid newydd yn cael ei gwneud mewn partneriaeth â phobl ifanc a'r sectorau gwaith ieuenctid gwirfoddol a statudol.

Roedd teimlad cryf ymysg rhanddeiliaid hefyd nad oedd yn ddigon i gael y Strategaeth yn unig. Mae'n rhaid ei chyflwyno bellach, ac mae'n rhaid sicrhau bod dulliau ar gyfer monitro ac adrodd yn ôl yn cael eu rhoi yn eu lle.

Asesiadau Digonolrwydd

Yn gyffredinol, cefnogwyd egwyddor yr asesiadau digonolrwydd arfaethedig, a nodwyd y gallai'r rhain helpu i ddatblygu dealltwriaeth barhaus a llawnach o ddarpariaeth gwaith ieuenctid sydd ar gael. Fodd bynnag, roedd pryder o hyd ynghylch statws a gofynion penodol asesiadau o'r fath, yn ogystal â beth fyddai cynnwys y rhain.

Bwrdd Gwaith Ieuenctid Interim

Cafwyd cefnogaeth gyffredinol i sefydlu'r Bwrdd Gwaith Ieuenctid Interim, ac roedd rhai rhanddeiliaid yn ystyried hyn yn gam cadarnhaol tuag at gorff cenedlaethol. Fodd bynnag, mynegwyd pryder y gallai fod diffyg eglurder o ran rôl y Bwrdd, a rhaid sefydlu cylch gorchwyl clir ar ei gyfer. Roedd galwad hefyd am ragor o wybodaeth am y Bwrdd Interim, gan gynnwys manylion ynghylch sut y caiff ei ddal yn atebol, a beth fydd ei gyfansoddiad.

Mae angen i'r bwrdd interim ystyried anghenion y sector, ac roedd penodi Cadeirydd y Bwrdd Interim yn hollbwysig. Cytunwyd bod angen sicrhau y byddai gan y person a benodwyd ddealltwriaeth a gwybodaeth am waith ieuenctid a'r sector. Nodwn fod eich datganiad ar 2 Gorffennaf 2018 yn cadarnhau eich bod wedi penodi Keith Towler yn Gadeirydd y Bwrdd Gwaith Ieuenctid Interim a'ch bod wedi pwysleisio iddo fod hon yn agenda heriol.

Roedd rhanddeiliaid hefyd yn credu y dylid ystyried sut y gallai pobl ifanc ddylanwadu'n ystyrlon ar waith y Bwrdd.

Ymgysylltu â Phobl Ifanc

Un o'r materion arwyddocaol a godwyd yn y dystiolaeth yw bod cyfraniad pobl ifanc yn y gwaith a wnaed gan Lywodraeth Cymru fel petai wedi lleihau yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Dywedodd nifer o randdeiliaid nad oedd, yn eu barn hwy, ddigon o ymgynghori â phobl ifanc wedi digwydd o ran penderfyniadau diweddar.

Un enghraifft a nodwyd oedd nad oes gan y Grŵp Cyfeirio Gwaith Ieuenctid unrhyw bobl ifanc yn eistedd arno erbyn hyn, er mai fel arall yr arferai fod. Mae'r Pwyllgor o'r farn y dylai Llywodraeth Cymru ailystyried hyn:

Mae'r Pwyllgor hefyd o'r farn ei bod yn hanfodol y dylech chi, fel y Gweinidog cyfrifol, ymgysylltu â phobl ifanc am y cynnig. Mae'n amlwg bod angen egluro beth mae'r cynnig yn ei olygu i bobl ifanc, er mwyn iddo gael ei ddeall ac i bobl ifanc ymgysylltug ef.

Cyllid

Roedd tystiolaeth a gafwyd yn awgrymu, o ran cyfanswm yr arian o £31 miliwn y flwyddyn, mai canran fach o hyn aiff i'r sector gwirfoddol. Er mwyn deall yn iawn sut y caiff cyfanswm y cyllid hwnnw ei ddosbarthu, mae angen ffordd dryloyw o fesur sut y caiff y £31 miliwn ei wario.

Diwygio'r Cwricwlwm

Roedd cytundeb ar draws y sector bod cyfle gwych ar hyn o bryd i adeiladu gwaith ieuenctid i mewn i'r cwricwlwm cenedlaethol, ond mae'n anodd gweld sut y gellir gwneud hyn yn effeithiol gan nad yw'n ymddangos bod agwedd strategol ar draws Llywodraeth Cymru i alluogi hyn. Cred y Pwyllgor y dylech chi, fel Gweinidog, weithio gydag Ysgrifennydd y Cabinet i helpu i gynnwys gwaith ieuenctid yn y cwricwlwm newydd.

Fel rydym wedi amlinellu eisoes, mae'r Pwyllgor wedi ymrwymo i gynnal gwaith craffu parhaus ar y ffordd y mae Llywodraeth Cymru'n ymwneud â gwaith ieuenctid, ac mae'n awyddus i sicrhau bod gwaith yn cael ei wneud ar yr holl argymhellion a wnaed yn ei adroddiad. Er bod y Pwyllgor yn croesawu'r rôl y bydd gan y Bwrdd Gwaith Ieuenctid wrth ddarparu cyngor ac arweiniad i Lywodraeth Cymru, rydym yn cydnabod mai Llywodraeth Cymru fydd yn parhau i fod yn gyfrifol. I'r perwyl hwnnw, bydd y Pwyllgor yn parhau i fonitro gweithgaredd Llywodraeth Cymru yn erbyn argymhellion 2016, a'r ymrwymiadau a roddwyd gennych i'r rhain.

Yn gywir

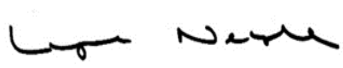

Lynne Neagle AC / AM
Cadeirydd / Chair